

Waar is Rudi?

Waar is Rudi?

Analyse van 1 jaar Vervoort III

De regering-Vervoort III zit één jaar in het zadel. De balans is ronduit vernietigend. De ploeg mist een zichtbare leider, heeft geen daadkracht en coherentie, en heeft zelfs nog geen begroting om haar plannen te realiseren. Kortom: een dikke buis over de hele lijn. Wie gedacht had dat de komst van de groenen verandering zou brengen, komt bedrogen uit.

In al zijn haast en spoed vorige zomer, was minister-president Vervoort vergeten **om de krachtlijnen van de Brusselse begroting** vast te leggen. Zelfs tegen de begrotingsdeadline van oktober 2019 kon Vervoort III geen knopen doorhakken om centen te vinden voor de uitvoering van het regeerakkoord. Wel werd opnieuw een klein half miljard euro voor zogenaamde investeringen buiten de begrotingsdoelstellingen gehouden (zonder Europees akkoord weliswaar).

Wat bleek? Het Brusselse regeerakkoord bevat, naast de verderzetting van lopend beleid, een verlanglijstje voor nieuw beleid waarvoor geen geld is. Het is een lijstje waarover tot op vandaag nog onderhandeld wordt. Nog steeds is het onduidelijk wat de Brusselse regering nu al dan niet gaat ondernemen.

Knopen doorhakken, keuzes maken en eventueel besparen is nochtans de essentie van regeren. De Brusselse uitdagingen zijn enorm, het getalm is desastreus. Het gebrek aan begroting en meerjarenbegroting toont dat minister-president Vervoort en zijn regering uiterst zwak zijn. Meermaals vroegen wij ons af waar minister-president Vervoort is.

In de moeilijke begrotingscontext die Brussel al kende, **trof midden maart het coronavirus ons land**. Ook Brussel ging in lockdown, en Brussel werd erg hard getroffen. Er ontstonden extreem moeilijke situaties in de rusthuizen en onze ziekenhuizen. Ook economisch was de impact enorm: de voor ons geweest uiterst belangrijke horecasector ging maandenlang dicht, onze winkelstraten bleven leeg.

De Brusselse regering bleek in dit kader vaak een afwezige: het gezondheidsbeleid werd onvoldoende gecoördineerd waardoor een chaotische reactie bij de gemeenten ontstond. Daardoor waren er soms 19 verschillende corona-‘beleiden’ in Brussel. De rusthuissector in Brussel werd bijzonder zwaar getroffen en moest soms wekenlang wachten op materiaal. Toen de crisis een tweede piek kende deze zomer bleek de testcapaciteit al afgebouwd en weigerde de regering in te gaan op onze vraag om de commissie gezondheid bijeen te roepen.

Daarnaast was de reactie van de Brusselse regering op economisch vlak tijdens de crisis laat en ondermaats. Terwijl in Vlaanderen de aanvragen voor de eerste compensatiepremies en steunpremies al afliepen en er nieuwe premies werden aangekondigd, moest de eerste compensatiepremie in Brussel nog gefinaliseerd worden. Niet alleen was deze premie lager dan in Vlaanderen, andere maatregelen zoals een dagelijkse compensatiepremie (160 euro) per gesloten dag of een vergoeding voor tijdelijk werklozen (202,68 euro) bleven uit.

De mate waarin de Brusselse regering besloot om Finance & Invest Brussel te herkapitaliseren om leningen en investeringen uit te schrijven, kwam niet eens tegemoet aan wat Finance & Invest Brussels zelf al noodzakelijk achtte vóór de crisis. Een groot deel van de beperkte budgetten die voor directe steun aan het bedrijfsleven werden voorzien, ging op in steun aan sectoren als de taxi- en dienstenchequesector, die reeds sterk van overheidssteun afhankelijk is, en veel minder naar voorheen rendabele hard getroffen privébedrijven.

Het zogenaamde ‘relanceplan’ waarmee de Brusselse regering dan twee maanden geleden op de proppen kwam, bleek één grote teleurstelling: het betrof het verder sleutelen aan een aantal overbruggingsmaatregelen, die nog steeds onder het niveau van de andere gewesten blijven, een beperkte uitvoering van een aantal maatregelen die reeds in het regeerakkoord vóór corona stonden, en het terugschroeven van een aantal eerder gemaakte beloften. Ondertussen blijft een duidelijke begroting van al de coronamaatregelen nog altijd uit.

Ook op vlak van veiligheid is het gebrek aan daadkracht troef. De laatste maanden heeft Brussel helaas meermaals de (inter)nationale pers gehaald in negatieve zin. De beelden van de rellen in Anderlecht, Molenbeek en Brussel geven de reputatie van onze stad andermaal een stevige deuk. Bovendien zijn politieagenten, brandweer en ambulances steeds meer het doelwit van geweld. De oorzaak is een versnipperd veiligheidsbeleid en een laissez-faire mentaliteit.

Minister-president Rudi Vervoort moet dringend ingrijpen. Hij heeft met de zesde staatshervorming veiligheidsbevoegdheden gekregen die hij onvoldoende valoriseert. Hij moet een eengemaakte aanpak formuleren voor alle problematische wijken in onze stad, onder meer door de politiereglementen te harmoniseren (dit is geen taak van de onwettige

‘conferentie van burgemeesters’). Bovendien moet hij in de gewestelijke veiligheidsraad en het nieuwe gewestelijke veiligheidsplan het geweld tegen onze hulpdiensten als prioriteit aanduiden. Ook het gewestelijke cameratoezicht en de nieuwe politieschool zijn zaken die Rudi Vervoort als een slechte huisvader beheert.

Dat ons Gewest moet vereenvoudigd worden, is een open deur intrappen. Een eerste voorbeeld is en blijft de fusie van de zes politiezones. De 19 gemeenten, OCMW’s, administraties, ... zorgen er helaas voor dat er geen slagkrachtig beleid is. In het regeerakkoord staan er geen concrete engagementen, behalve dat er een ‘Staten Generaal’ moet komen. De verantwoordelijke minister heeft echter reeds verklaard dat hij hier weinig moet komen. De verantwoordelijke minister heeft echter reeds verklaard dat hij hier weinig animo voor heeft en voorlopig ook geen middelen. Onze vrees is dat het zal blijven bij mooie beloften en dat we niet écht vooruit zullen gaan richting één Brussel.

Over een aantal andere onderwerpen en beloftes die in het regeerakkoord zaten, zullen onze drie volksvertegenwoordigers tijdens de persconferentie een beknopte toelichting geven. Hieronder een voorsmaakje.

‘Smart city’ en 5G

De Brusselse regering wil Brussel als ‘smart city’ profileren, maar het dossier van 5G doorprikte die ballon. Het regeerakkoord koppelt onmogelijke voorwaarden aan de komst van 5G.

Het dossier wordt behartigd door ministers die elkaar tegenspreken en Rudi Vervoort kijkt ernaar. De regering weigert haar verantwoordelijkheid op te nemen en heeft uiteindelijk beslist om het technische en complexe 5G-dossier dan maar voor te leggen aan de burger om uit de impasse te geraken. Als het te complex wordt, leggen we het maar voor aan de burger? Een typisch voorbeeld van een totaal gebrek aan daadkracht van deze regering. Europa zal wel een andere locatie zoeken voor het nieuwe Europese centrum voor cybersecurity.

Gewestelijke werkloosheidsaanpak

Dat dit Gewest torenhoge werkloosheidscijfers kent, is niet nieuw. In Brussel groeit maar liefst een kind op de vier op in een gezin ZONDER werkende ouders. Bijna een op de drie Brusselse jongeren onder de 25 heeft geen werk. Dat zijn voor alle duidelijkheid cijfers van voor de coronacrisis.

Op dit moment zegt een vierde van de Brusselse bedrijven in moeilijkheden te verkeren en naar schatting een goede 12 procent zal tegen het einde van het jaar de boeken moeten neerleggen. Dat is een op de acht bedrijven. Brussels minister van werk Bernard Clerfayt voorspelde bij de voorstelling van het zogenaamde ‘relanceplan’ dat er tegen het einde van het jaar om en bij de 20 procent werkzoekenden zullen zijn in dit Gewest. Dat zijn dramatische cijfers.

De reactie van deze regering op die crisis is echter niet het sterker ondersteunen van de privésector, meer inzetten op opleidingen die in dit economische klimaat veelbelovend zijn, een strengere activeringspolitiek voeren of mensen die hun baan dreigen te verliezen proberen heractiveren in diezelfde privésector. De belangrijkste aankondiging in het relanceplan op het vlak van werkgelegenheidsbeleid is dat men teruggrijpt naar een uitbreiding van de zogeheten 'gesubsidieerde contracten' en dure overheidstewerkstelling, die voornamelijk moet dienen om langdurig werklozen terug aan de slag te krijgen maar in het verleden vaak werd misbruikt om mensen terug aan een werkloosheidsuitkering te helpen. Ook het in het regeerakkoord aangekondigde en door Ecolo en PS gesteunde project *territoires zéro chomeurs de longue durée* werd door bevoegd minister Clerfayt zelf in commissie al in twijfel getrokken.

Voor ons ontbreekt het deze regering dan ook aan een duidelijke en ambitieuze visie op werkloosheidsaanpak en werkgelegenheidspolitiek.

Huisvesting

De regering wil deze legislatuur een oplossing bieden voor de 15.000 gezinnen die op de wachtlijst voor een sociale woning staan. Daarvoor moeten onder meer 6.400 extra woningen gebouwd worden en wil de regering samenwerken met de privésector en bestaande panden renoveren.

Op dit moment zijn het noodhuisvestingsplan en de bijbehorende meerjarenbegroting nog niet eens finaal goedgekeurd door de regering. Terzelfdertijd weigert de bevoegde staatssecretaris om woningfraude doortastend aan te pakken (door onder andere controle op buitenlandse eigendommen toe te laten) en worden krakers getolereerd (tegen de federale wet). Ook op onze vragen naar de concrete doelstellingen, het tijdschema en de vereiste budgetten ter uitvoering van het noodplan kregen wij geen antwoord van de bevoegde staatssecretaris. De gewestelijke aankoop- en renovatiestrategie voor woningen is nog niet uitgewerkt. Evenmin werd de bijhorende openbare oproep voor de aankoop van bestaande woningen en woningen in opbouw (gepland voor de zomer van 2020) uitgeschreven.

De kernvraag hier is: *show us the money*. Wat huisvesting betreft, lijkt er op heden dus enkel sprake te zijn van loze beloftes.

Opvang transmigranten en dakloosheid

De Brusselse regering blijft onterecht het federale niveau met de vinger wijzen voor de opvang van transmigranten. Transmigranten (of transitmigranten) zijn mensen die op een illegale manier het land zijn binnengekomen en op doortocht zijn naar een andere bestemming. Als ze wettelijk asiel aanvragen, krijgen ze nochtans van de federale overheid bed, bad en brood.

De regering houdt met de opening van een gewestelijk opvangcentrum voor transmigranten Porte d'Ulysse een onwettige situatie in de hand, maakt daarmee van Brussel een draaischijf van de mensenhandel én vergroot daarmee de steeds erger wordende daklozenproblematiek in de stad.

Hoewel de regering in haar regeerakkoord aankondigde eindelijk een ommekeer te maken van noodopvang (een maaltijd en bed voor de nacht, en dan weer de straat op) naar 'structurele' oplossingen voor het daklozenprobleem via initiatieven als housing first, blijken de recente initiatieven van de regering nog steeds vooral in te zetten op het verder steun verlenen aan Porte d'Ulysse (recent nog 400.000 euro extra) en een verdere versnelde uitbreiding van de capaciteit van New Samusocial, en dus de noodopvang, bijvoorbeeld in het centrum Poincaré in Anderlecht.

De regering creëert dus zelf mee een probleem. De beloofde ommekeer naar een structurele aanpak blijft momenteel uit.

Meertaligheid

Sinds de installatie van de jongste regering telt ons Gewest blijkbaar ook een heuse 'minister van meertaligheid'. Bedoeling is om de Brusselse identiteit uit te dragen en op termijn al onze ketjes minstens drietalig te maken (Nederlands, Frans en Engels). Dat meertaligheid een troef is, hoeft geen uitleg. Maar wij zouden het als belangenbehartigers van de Brusselse Vlamingen toch wel erg op prijs stellen dat een minister van meertaligheid (zeker als die ex-VU'er is) er streng helpt op toezien dat de dienstverlening (en zéker die van de overheid) in Brussel op zijn minst al tweetalig is. Want daar knelt het schoentje. Het jongste rapport van Brussels vice-gouverneur Ostyn (www.vicégouverneurbru.be/2019NL.pdf) toont nogmaals aan dat het ferm achteruit gaat met de aanwerving van personeel met de juiste talenkennis in de gemeenten. Helaas is er geen enkele actie om hiertegen op te treden.

Inburgering

De regering heeft nog steeds geen duidelijke deadline vooropgesteld voor de verplichte inburgering in Brussel. De oorspronkelijke deadline van januari 2020 werd al verschoven naar januari 2021, maar ook die is niet zeker. Dit terwijl de ordonnantie reeds in 2017 in het Brusselse parlement werd goedgekeurd en de verplichte inburgering in Vlaanderen al bestaat sinds 2004. Een nieuw uitstel in 2021 zou een grote ontgoocheling zijn. Dat zeggen niet alleen wij, maar ook stemmen binnen de meerderheid.

In gesprekken met de Vlaamse Regering belooft minister Maron het samenwerkingsakkoord uit te voeren, maar in commissie blijft de minister hameren op de noodzaak om alle inburgeringstrajecten, die nu door de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschapscommissie georganiseerd worden, in te kantelen in de

Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) en een eengemaakt Brussels inburgeringstraject te vormen. Die ambitie, die ook in het regeerakkoord opgenomen is, gaat rechtstreeks in tegen het samenwerkingsakkoord met de Vlaamse Gemeenschap. Ook zou dit een zoveelste achterstelling van het Nederlands in Brussel betekenen gezien de GGC de facto eentalig Frans is.

Ruimtelijke ordening

In het regeerakkoord staat: “De projecten voor territoriale ontwikkeling moeten een goed waterbeheer, de aanleg van verfrissingeilanden, de vermindering van het autogebruik ten gunste van andere vervoerswijzen en de toename van de biodiversiteit integreren.” Dat zijn goede voornemens, maar tegelijkertijd zien we dat het Gewest samen met stad Brussel het NEO-project nog steeds wil realiseren, inclusief het megashoppingcentrum van 72.000m². Dat is opmerkelijk, want regeringspartner Ecolo/Groen heeft zich daartegen fel verzet.

Bovendien krijgen we nog steeds geen inzage in essentiële stukken, zoals de kostprijs van het project tot nu toe en verslagen van de raad van bestuur. Ook vele andere richtplannen van aanleg stoten op bijzonder fel verzet van buurtcomités (Wet, Hermann-Debroux, Mediapark, ...). Van echte burgerparticipatie lijkt er op dit moment weinig sprake.

Mobiliteit

Het *Good Move*-plan dat onder Vervoort II werd aangekondigd, is vandaag een feit. Van enige ‘vergewestelijking’ van het mobiliteitsbeleid is evenwel geen sprake. De gemeenten hebben nog steeds alles te zeggen in dossiers die er voor de Brusselaars toe doen, zoals de aanleg van fietspaden of het parkeerbeleid.

De aanpassing naar een zone 30 en de invoering van woonerfzones (zone 20) in samenspraak met de gemeenten zijn evenwel, in tegenstelling tot wat het regeerakkoord bepaalt, vaak niet hand in hand gegaan met de nodige investeringen in de openbare ruimte. Veelal werd gewoon een signalement geplaatst, dat vaak ook niet begrepen werd door de burger. Er werden dan ook zeer veel snelheidsovertredingen vastgesteld.

Wat de verkeersfiscaliteit betreft, is er sprake van een tweedracht binnen de regering tussen de twee grootste regeringspartijen. De PS wil niet weten van kilometerheffing en focust op het gratis openbaar vervoer voor Brusselaars jonger dan 25 en ouder dan 65, terwijl Ecolo pleit voor een stadstol waarbij de automobilist die in de spitsuren rijdt en bijdraagt aan het drukke en trage verkeer meer moet betalen. Er werden bijgevolg nog geen beslissingen genomen op dat vlak. Ook de vergroening van de autofiscaliteit ligt stil. Nochtans was de verkeersfiscaliteit een belangrijke grendel in de transitie naar een koolstofarm gewest.

Van een hernieuwd gewestelijk verkeersveiligheidsplan voor 2020-2030 is er evenmin sprake en ook van het nieuwe gewestelijke parkeerplan hebben wij geen nieuws vernomen. De financiële moeilijkheden van Parking.brussels en zijn slechte klantendienst zijn dan weer legio.

Net Brussel

De audits op Net Brussel werden eindelijk uitgevoerd en de realiteit binnen Net Brussel is onthutsend. Toch blijft de regering achter het management van Net Brussel staan terwijl het een verpletterende verantwoordelijkheid draagt. Het blijft koffiedik kijken hoe dit agentschap zal hervormd worden en wat er zal gerealiseerd worden om Brussel properder te krijgen.

Klimaat en energie

De transitie naar een koolstofarm Gewest, die een rode lijn is in het regeerakkoord, is uitgemond in een ambitieus Klimaat- en Energieplan. Brussel legt zichzelf heel ambitieuze doelstellingen op. Maar ook hier wordt totaal niet duidelijk gemaakt hoe die doelstellingen ook effectief zullen gerealiseerd worden. Zonder meerjarenbegroting blijft de hamvraag of en in welke mate de transitie effectief gefinancierd zal worden.

De regering wil een ambitieuze omschakeling van de economie financieren, met onder meer een economisch transitiefonds. Tot op heden is er nog geen werk gemaakt van zo een fonds.

Wat de renovatiestrategie betreft, zal de globale renovatie van het vastgoedbestand een aanzienlijk budget vereisen: de strategie stelt dat, over een periode van 30 jaar, er bijna 30 miljard euro zal gemobiliseerd moeten worden voor de renovatie en restauratie van het bestaande gebouwenbestand. Uit de strategie volgt evenwel niet duidelijk hoe de regering denkt aan de nodige budgetten van tientallen miljarden euro's te geraken om de vooropgestelde doelstellingen te bereiken.